

Р. В. Пилипчук, А. І. Шушківський

Комісія краєзнавства

КОМІСІЯ КРАЄЗНАВСТВА ВУАН Засн. 1922. Спочатку її очолював А. Лобода, від 1925 – О.-І. Корчак-Чепурківський. 1923 організовано президію, до якої увійшли А. Лобода, М. Птуха, В. Лучицький, [Д. Белінг](#) (перший секр.), М. Шарлемань (секр. від 1924). Перше засідання комісії відбулося 2 грудня 1922, а на другому до її складу кооптовано [М. Василенка](#), В. Липського, П. Тутковського (обоє не брали участі у роботі за браком часу), [Г. Кривченка](#), А. Носова. Серед чл. також – С. Постернак, О. Фомін, І. Шмальгаузен, представники Центр. рос. бюро краєзнавства С. Ольденбург, В. Богданов. Комісія об'єднувала укр. краєзнавчі установи й організації (уклала їхній покажчик, 1924 збирала інформацію про 200 з них), розробила «Анкету до інституцій і товариств» і «Анкету для справочника про краєзнавство України» (К., 1923). У її складі діяли секції антропології, ботаніки, географії, геології, демографії, екон. географії, етнографії, студент. (керувала краєзнав. діяльністю молоді, 1925 видала звернення «До студентства УСРР») та ін., а також підсекція матеріал. побуту, що надрукувала програми для збирання матеріалів із нар. с.-г. побуту «Жнива» [Л. Заглади](#) (1923) та «Косовиця» М. Тарасенка (1924; обидві – Київ). Однією з перших акцій комісії було створення б-ки з питань краєзнавства. Член комісії з метою поширення знань про рідний край проводили лекц. роботу серед насел.; виступали з доповідями на сесії Центр. бюро краєзнавства в Ленінграді (нині С.-Петербург), Всесоюз. конф. краєзнавства у Москві, Всеукр. з'їзді з виучування продуктив. сил нар. господарства УСРР у Харкові. Згідно з постановою Всеукр. наради краєзнавства (Харків, 1925) і надалі продовжували вивчати стан краєзнав. роботи в Україні, оновлювати покажчик краєзнав. організацій, координувати роботу з організації краєзнав. осередків та вирішення проблем краєзнавства. На замовлення Держплану УСРР співроб. комісії підготували доповідь про стан вивчення й охорони природи та мислив. господарства, за дорученням [Комісії по дослідженню території Дніпрельстану ВУАН](#) – доповідь про стан фауни в р-ні Дніпрельстану. Виходив «Бюлетень Комісії краєзнавства». 1934 припинила діяльність. Серед установ ВУАН у галузі краєзнавства також працювали Всеукр. геогр. товариство, Харків., Катеринослав., Київ. комісії краєзнавства, Катеринослав., Харків., Лубен. наук. товариства, Ніжин. краєзнавче товариство, Поділ. крайовий музей (Вінниця), найпродуктивніше – *Одеська комісія краєзнавства при ВУАН*, що видавала свій

«Вісник...».

Рекомендована література

1. див. Комісії порайонного розроблення історії України ВУАН.

Бібліографічний опис:

Комісія краєзнавства / Р. В. Пилипчук, А. І. Шушківський // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2014. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-4372>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).